

Bruselj, 20. januar 2020
(OR. en)

5033/20

CFSP/PESC 5
COPS 3
CLIMA 3
DEVGEN 2
ENV 5
ONU 2
RELEX 3

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o podnebni diplomaciji

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o podnebni diplomaciji, ki jih je Svet sprejel na 3742. seji 20. januarja 2020.

Sklepi Sveta o podnebni diplomaciji

1. Podnebne spremembe ogrožajo človeštvo in biotsko raznovrstnost v vseh državah in regijah ter zahtevajo takojšen kolektiven odziv. Evropska unija ima pri tem vodilno vlogo in prevzema svojo odgovornost. V sklepih Evropskega sveta z dne 12. decembra 2019 je bil potrjen cilj, da bo EU do leta 2050 podnebno nevtralna, kar je v skladu s cilji Pariškega sporazuma. Evropska komisija je tudi ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5 °C predstavila svoj evropski zeleni dogovor, v katerem je predstavila predloge za prehod v celotnem gospodarstvu in strategijo za trajnostno rast, ki naj bi bila pravična in vključujoča, njen cilj pa je varovanje našega planeta in s tem zaščita naše blaginje. Vodilna vloga EU z dajanjem zgleda je bistvenega pomena za povečanje globalnih ambicij kot celote.
2. Najnovejši znanstveni dokazi, vključno s poročili Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC), kažejo, da se svetovne emisije kljub globalnim prizadevanjem še naprej povečujejo. Ugotovitev, da se Arktika segreva več kot dvakrat hitreje od svetovnega povprečja, je še posebej zaskrbljujoča, saj ima resne globalne posledice. Najnovejša poročila, da je sredozemska regija žariščna točka vplivov podnebnih sprememb, kjer se zmanjšuje količina padavin in višajo temperature, so še eden v vrsti razlogov za zaskrbljenost, poleg dejstva, da se Baltsko, Črno in Severno morje segrevajo s hitrostjo, ki je višja od povprečne. Razkorak med sedanjo ravno globalnega ukrepanja in zastavljenih ciljev ter dogovorjenimi cilji Pariškega sporazuma se večja. Ta diskrepanca se odraža v gibanju, ki ga vodijo mladi in ki poziva k ukrepanju, ki bo v skladu z znanstvenimi dognanji. Svet poudarja, da bo leto 2020 ključno leto za določitev ambicij. EU poziva vse strani, naj posodobijo svoje nacionalno določene prispevke v skladu s Pariškim sporazumom ter povečajo jasnost, preglednost in razumevanje teh prispevkov in sporočijo, kakšne so njihove dolgoročne razvojne strategije za nizke emisije, ter s tem odrazijo zaveze iz Pariškega sporazuma in največje možne ambicije pri odzivu na nujnost reševanja podnebnih sprememb.

3. Zato je nujno treba okrepiti globalni odziv na podnebno krizo. Evropska unija je odločena, da bo pripomogla k povečanju globalnih ambicij in bo uporabila vsa orodja, ki jih ima na voljo za obvladovanje podnebnih izzivov. Prizadevanja zunaj EU je treba nujno okrepiti. Evropski svet je na decembrskem zasedanju pozval Komisijo in visokega predstavnika, naj posebno pozornost namenita podnebni diplomaciji. Ta mednarodna prizadevanja bodo nadgradila že zdaj visoke cilje Evropske unije v vseh zadevnih sektorjih in bodo ključna prednostna naloga evropske diplomacije v letu 2020.
4. Okrepljeno in trajno mednarodno sodelovanje je ključnega pomena za uspešno spopadanje s podnebnimi spremembami. Pariški sporazum je še naprej nepogrešljiv večstranski okvir, ki ureja podnebne ukrepe. Vendar so rezultati 25. konference pogodbenic Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (COP25) v Madridu jasno pokazali, da morajo države, lokalne in regionalne oblasti, civilna družba in zasebni sektor, vključno s finančnimi institucijami, odločnejše ukrepati.
5. Evropska unija mora pozivati tretje države, naj skupaj z njo okrepijo svoja prizadevanja. Evropska unija bo okrepila svojo podporo zadevnim pogodbenicam pri reviziji in izvajanju nacionalno določenih prispevkov, tudi prek partnerstva v okviru nacionalno določenih prispevkov, ter pri oblikovanju ambicioznih dolgoročnih strategij, med drugim tudi zaradi priprav na 26. konferenco pogodbenic (COP 26) v Glasgowu, da bi ustvarili največje možne ambicije. Evropska unija bo še naprej delovala kot konstruktiven, a tudi odločen partner. To bomo dosegli s pomočjo instrumentov zunanje politike, vključno s trajnostnimi finančnimi instrumenti in trgovinsko politiko, da bomo spodbujali varen in trajnosten razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, ki bo odporen na podnebne spremembe. Svet opozarja, da je podnebno nevtralnost treba doseči z ohranjanjem konkurenčnosti EU, vključno z oblikovanjem učinkovitih ukrepov za boj proti selitvi virov CO₂ na način, ki bo usklajen s pravili STO, in je seznanjen z namero Komisije, da v zvezi z visokoogljičnimi sektorji predlaga mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah. Svet opozarja, da sporazumi EU s tretjimi državami in regijami zagotavljajo tudi priložnosti za dialog in sodelovanje s partnerskimi državami na področju podnebja in okolja. Nujno je, da objekti v tretjih državah spoštujejo najvišje mednarodne okoljske in varnostne standarde.

6. Svet opozarja, da so EU in njene države članice še naprej zavezane nadaljnjemu povečevanju sredstev za podnebje na mednarodni ravni, kar spada v okvir skupnega cilja razvitih držav, da med letoma 2020 in 2025 skupaj namenijo 100 milijard USD na leto za blažitev posledic in prilagajanje v državah v razvoju, in sicer iz različnih virov, instrumentov in kanalov v okviru smiselnih ukrepov za blažitev podnebnih sprememb in preglednosti izvajanja, ter poudarja, da je treba k sodelovanju pritegniti širši krog donatorjev. Poleg tega pozdravlja pobude na nacionalni in mednarodni ravni v zvezi s trajnostnim financiranjem in podnebno nevtralnostjo, med drugim nedavno ustanovljeno koalicijo finančnih ministrov za podnebne ukrepe in mednarodno platformo za trajnostno financiranje.
7. Vzporedno s tem bodo Komisija, visoki predstavnik in države članice okrepile dvostransko sodelovanje v zvezi s podnebnimi ukrepi s partnerskimi državami in regionalnimi organizacijami. Prednostno bomo sodelovali z gospodarstvi držav G20 nečlanic EU, ki predstavljajo tri četrtine svetovnih emisij toplogrednih plinov, pa tudi z najranljivejšimi državami, ki so jih podnebne spremembe še posebej prizadele, vključno z najmanj razvitimi državami in majhnimi otoškimi državami v razvoju, in sicer pri prilagajanju novim razsežnostim podnebnih sprememb in krepitvi odpornosti proti negativnim učinkom ter spodbujanju uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja. V tem kontekstu bo EU še naprej podpirala, spodbujala in varovala človekove pravice, pa tudi enakost spolov in krepitev vloge žensk.

8. Svet poudarja pomen izvajanja prilagojenih pristopov za sodelovanje s tretjimi državami, pri čemer je treba upoštevati potrebo po pravičnem in socialno uravnoteženem prehodu kot podlagi za podnebne ukrepe. To pomeni, da se je treba zavzemati za specifične ukrepe s strani drugih, in sicer na podlagi zanesljive analize področij, na katerih je mogoče doseči rezultate, ter s prikazom okoljskih in gospodarskih dobičkov in globalnega javnega dobrega, ki ga pomeni zaustavitev dviga temperature. Ukrepi za pospešitev podnebnega ukrepanja v partnerskih državah, in sicer ukrepi za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, bodo vključevali vse gospodarske sektorje (tako kot v EU), zaradi česar bo treba okrepiti obstoječe dvostranske dialoge in tehnično sodelovanje. Države članice z obstoječimi podnebnimi in energetske programi z državami G20, ki niso članice EU, si bodo izmenjale izkušnje o svojih dvostranskih prizadevanjih za zagotovitev povezane in učinkovite podnebne diplomacije EU, ki bi lahko vključevala tudi prizadevanja za boj proti krčenju gozdov, spodbujanje celostnega upravljanja vodnih virov in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Preučiti bi bilo treba tudi inovativno sodelovanje nosilcev odločanja, civilne družbe in podjetij v tesnem usklajevanju z obstoječimi okviri.
9. Vrh EU-Kitajska v Pekingu in srečanje voditeljev v Leipzigu, vrh EU-Japonska, vrh EU-Afriška unija, vrh EU-Indija ter drugi pomembni mednarodni dogodki v letu 2020, kot sta Konferenca Združenih narodov o oceanih v Lizboni in 15. konferenca pogodbenic Konvencije Združenih narodov o biološki raznovrstnosti v Kunmingu, so v ključnem letu za mednarodne razprave o podnebju in biotski raznovrstnosti dobre priložnosti za okrepitev zavezništev in ukrepanja na področju podnebja, oceanov in okolja. Komisija, visoki predstavniki in države članice bodo več pozornosti namenili tudi podpori prizadevanjem neposrednih sosed EU: v južnem sosedstvu, državah vzhodnega partnerstva in na Zahodnem Balkanu, predvsem v regijah in sektorjih, na katere tranzicija najbolj vpliva.

10. Evropska unija se še predobro zaveda, da se zaradi podnebnih sprememb povečujejo nevarnosti za mednarodno stabilnost in varnost, ki zlasti vplivajo na tiste, ki so se znašli v najbolj občutljivih in ranljivih razmerah, kar krepi pritiske na okolje in tveganja nesreč in prispeva k izgubi možnosti za preživetje in ljudi sili v razseljevanje. Visoki predstavnik, Komisija in države članice bodo v strateškem sodelovanju s partnerskimi državami še naprej upoštevale podnebne in okoljske dejavnike in tveganja, tudi kar zadeva gospodarjenje z vodo, ter si prizadevale za preventivne ukrepe, kot so sistemi zgodnjega opozarjanja. Svet še naprej spodbuja Varnostni svet ZN (VSZN) in sistem Združenih narodov k oblikovanju celovite informacijske podlage za VSZN o varnostnih tveganjih, povezanih s podnebnimi spremembami, k celovitemu upoštevanju kratkoročnih in dolgoročnih podnebnih in okoljskih dejavnikov tveganja pri ocenjevanju in obvladovanju groženj miru in varnosti na državni, regionalni in mednarodni ravni ter k uporabi strokovnega znanja celotnega sistema ZN, da bi oblikovali operativne odzive na ta tveganja in okrepili misije ZN na terenu.
11. Svet opozarja na svoje sklepe z dne 17. junija 2019 o varnosti in obrambi, pri čemer priznava pomen okoljskih vprašanj in podnebnih sprememb za misije in operacije SVOP, vključno z njihovim vplivom na načrtovanje in razvoj vojaških zmogljivosti v zvezi s povezavo med podnebjem in varnostjo. Svet poziva k nadaljnjim prizadevanjem v zvezi s tem in h krepitvi sodelovanja med različnimi akterji brez poseganja v avtonomijo odločanja EU.
12. V zvezi z ukrepanjem na podlagi sklepov Evropskega sveta z dne 12. decembra 2019 Svet poziva visokega predstavnika, Komisijo in države članice, naj si skupaj in nujno prizadevajo za strateški pristop k podnebni diplomaciji do junija 2020, v katerem bodo opredeljeni konkretni in operativni ukrepi za doseganje ciljev iz teh sklepov Sveta. To nalogo bo podpirala mreža EU za zeleno diplomacijo, kar bo zagotovilo popolno sinergijo z energetske diplomacije EU; poleg tega bodo uporabljeni kombinirani viri delegacij Evropske unije in veleposlaništev držav članic v tretjih državah. Svet bo zadevo ponovno obravnaval pred konferenco COP26 leta 2020 v Glasgowu.